

Гудзь О. Є., д.е.н., професор

Стрельнікова С.Ю., к.е.н.

Семенець В.С., магістр

Державний університет

інформаційно-телекомунікаційних технологій

ОБГРУНТУВАННЯ ТРАЄКТОРІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СФЕРИ

В статті уточнено роль і важливість інновацій та інноваційного розвитку для малих підприємств телекомунікаційної сфери, визначено особливості та сучасні тренди інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, окреслено спектр інноваційних ІТ послуг, які вони надають, виявлено проблеми та внутрішні гальмівні чинники які виникають при інноваційному розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, найвпливішими серед них визнано: недостатність ресурсного потенціалу та низький рівень компетентностей працівників, обґрунтовано діапазон траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, телекомунікаційна сфера, малі підприємства телекомунікаційної сфери, сучасні технології, траєкторії інноваційного розвитку.

Постановка проблеми. Актуальність інноваційного розвитку підприємств в сучасному світі важлива незалежно від масштабів їх діяльності та спеціалізації. Інновації дозволяють усім підприємствам впроваджувати нові технології, виробляти нові продукти або послуги, зменшувати витрати та підвищувати ефективність виробництва. Це забезпечує конкурентні переваги і дозволяє підприємствам адаптуватися до змін у ринкових умовах. Застосування інновацій сприяє покращенню процесів управління, маркетингу, логістики, а також активізує розвиток нових ринків та залучення нових клієнтів. Водночас, відмітимо, що інноваційний розвиток підприємств, особливо малих телекомунікаційної сфери є важливим аспектом сучасної економіки. Завдяки постійному прогресу у цій галузі, люди отримують широкий доступ до комунікаційних послуг та сучасних технологій.

Загалом, інноваційний розвиток малих підприємств телекомунікаційної сфери допомагає покращувати якість комунікаційних взаємодій та освоєнню сучасних технологій. Водночас, інновації допомагають малим підприємствам телекомунікаційної сфери пристосовуватися до викликів, пов'язаних зі змінами у законодавстві, екологічними вимогами та соціальною відповідальністю. Таким чином, обґрунтування та побудова адекватних траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери є ключовим елементом їх успіху. Вищевказане обґрунтовує доцільність тематики представленої статті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням інноваційної діяльності та інноваційного розвитку підприємств присвячені праці багатьох дослідників, серед яких особливо вагомими, вважаємо наукові розробки: І. Балабанова, К. Бояринової, В. Василенка, О. Виноградова, О. Гривківської, О. Гудзь, О. Гусєва, В. Дергачова, П. Друкера, Н. Євтушенко, С. Ілляшенка, Д. Кокуріна, І. Крейдич, О. Кузьміна, Л. Лазоренко, Г. Менша, М. Портера, Н. Прокопенко, Б. Санта, Б. Твісса, Л. Федулової, Й. Шумпетера та ін. Відзначаючи цінність їх напрацювань, зауважимо, що окремі важливі аспекти обґрунтування та побудови траєкторій

інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери потребують подальших досліджень з урахуванням інноваційних процесів, що відбуваються в ІТ та потреб для поствоєнного відновлення країни.

Метою статті є уточнення ролі і важливості інновацій та інноваційного розвитку для малих підприємств телекомунікаційної сфери, визначення особливостей та сучасних трендів інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, окреслення спектру інноваційних ІТ послуг, які вони надають, виявлення проблем та внутрішніх гальмівних чинників які виникають при інноваційному розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, обґрунтування діапазону траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери.

Виклад основного матеріалу. Звернення до інновацій як до абсолюту розвитку від основ до формування сучасної наукової картини світу дало підстави дослідити цю багатогранну категорію як базу соціального інтелекту людства і аксіоматично охарактеризувати її як результат поєднання інтелектуальних ресурсів та інформації як в однакових і суміжних, так і несуміжних видах діяльності та сферах у процесі надзвичайно керованих сучасними економічними законами цивілізаційних змін з метою отримання високих результатів для суспільства, представлених цінними для нього продуктами, послугами або процесами. „Протягом останніх десятиліть відбуваються численні зміни, пов’язані із усіма ключовими параметрами економіки та суспільства. Це зумовило активізацію інноваційної переорієнтації суб’єктів підприємництва за рахунок освоєння нових технологій, впровадження новітніх досягнень науки і техніки” [3].

Інноваційний розвиток переважно вчені визначають [1–8], як взаємодію процесів, здатних забезпечити довгострокове економічне зростання у результаті втілення інтелекту, нових знань, вмінь, компетенцій, експертності, мудрості, досвіду, творчого дару та інформації у певних видах господарської практики у процесі керованих сучасними економічними законами цивілізаційних змін з метою отримання високих результатів для суспільства, представлених цінними для нього продуктами, послугами або процесами. При цьому зазначається, що „важливою складовою перебудови економіки України на сучасному етапі є активізація інвестиційної та інноваційної діяльності” [7].

Сьогодні вітчизняні малі підприємства телекомунікаційної сфери функціонують в умовах високої невизначеності, зумовленої військовою широкомасштабною агресією росії. Парадигмальним зсувам та трансформаціям бізнес-процесів притаманний системний характер. І лише інновації та інноваційний розвиток стануть вирішальними та визначальними чинниками для пост воєнного відновлення не лише окремих малих підприємств телекомунікаційної сфери, а й економіки України загалом, оскільки „істотною особливістю інновацій є майже миттєве розповсюдження технологій у світовому масштабі й одночасне зниження тривалості виробничого циклу і впровадження технологічних інновацій” [5].

Особливостями інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери вважаємо наступні:

гнучкість та швидкість реагування на деформації й виклики економічного простору (вони легко адаптуються до змін і швидко реагують на нові технологічні та ринкові вимоги);

вузька спеціалізація (зазвичай, вони спеціалізуються на конкретному секторі чи послугі, що дозволяє їм розвиватись у спеціалізованому напрямку та отримувати визнання на ринку);

підтримка творчості та інноваційності (в них часто працюють талановиті та креативні фахівці, які готові досліджувати і впроваджувати нові ідеї та інновації);

вони часто укладають партнерські угоди і співпрацюють з іншими ІТ компаніями, стартапами, університетами чи фаховими спілками, що допомагає їм отримати доступ до нових знань та ресурсів;

їм притаманна менша ієрархія та бюрократизація управлінських процесів, що сприяє більш швидкому прийняттю рішень та розвитку інновацій;

вони мають змогу отримати фінансування та підтримку від держави, приватних інвесторів чи спеціалізованих акселераторів для розвитку своїх інноваційних проєктів;

зазвичай вони орієнтуються на клієнта, тобто, розвивають інноваційні рішення, які відповідають потребам та вимогам клієнтів;

вони активно використовують новітні технології та інформаційні системи для підвищення ефективності своєї діяльності та впровадження інновацій.

Вказані особливості, практично, допомагають малим підприємствам телекомунікаційної сфери, стати конкурентоспроможними та успішними на ринку, а також впроваджувати нові ідеї та інновації.

Останні роки, спостерігається поширення різноспрямованих трендів та нелінійних тенденцій у телекомунікаційній сфері [6], відбуваються численні трансформації, пов'язані із її ключовими економічними й технологічними параметрами. Це пояснює необхідність активізації інноваційної переорієнтації малих підприємств телекомунікаційної сфери, за рахунок освоєння інновацій, впровадження цифрових й медіа технологій.

Ефективна організація інноваційного розвитку має бути передумовою ефективності і генерувати конкурентні переваги малому підприємству телекомунікаційної сфери. Часто підходи конкретних малих підприємств телекомунікаційної сфери до цих процесів не відповідають вимогам, вони використовують рутинні регламенти великих підприємств.

Основою успішної комерціалізації ІТ інновацій малих підприємств телекомунікаційної сфери є побудова й врахування ланцюгової взаємодії основних елементів інноваційного розвитку у бізнес-моделі, що сприятиме логічним ціннісним обґрунтуванням створення нової вартості та просування споживачу нового ІТ- продукту. Водночас, вона демонструє траєкторії отримання комерційного ефекту, джерел доходів, особливостей конкурентної поведінки, додаткові альтернативи та можливості.

Спектр інноваційних ІТ послуг, які надають малі підприємства телекомунікаційної сфери доволі широкий: розробка специфічного програмного забезпечення, реклама в нових медіа, комп'ютерний дизайн та продакшн, сервіси й платформи ІТ-технологій, диджиталізація бізнес-процесів, цифровий маркетинг.

Тренд зростання ІТ-послуг за роками засвідчує, той факт, що малі підприємства телекомунікаційної сфери все успішніше стають на рейки інноваційного розвитку і все більше залучають людського та фінансового капіталу [6]. У контексті вибору траєкторії інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери необхідно враховувати наслідки кризових процесів через COVID-19 та російської агресивної війни, які негативно вплинули на якісні індикатори інноваційного розвитку.

Виявлено ключові проблеми, що виникають при інноваційному розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери:

фінансові обмеження і недостатні ресурси (часто вони не мають достатніх коштів для фінансування досліджень і розвитку нових інноваційних проєктів, та не можуть залучити кредитні ресурси або інвестиції);

низький рівень компетенцій та валіфікації працівників (їм важко залучити висококваліфікований персонал для реалізації інноваційних проєктів);

брак доступу до нових технологій останнього покоління (вони мають труднощі щодо доступу до таких технологій через високу вартість та обмеженість ринку постачальників);

юридичні та регуляторні проблеми (при освоєнні інновацій вони стикаються із низкою юридичних та регуляторних обмежень, що уповільнює та ускладнює процес їх інноваційного розвитку);

ринок ІТ-послуг вважається висококонкурентним, що генерує додаткові виклики, оскільки їм важко заявити про себе і привернути споживачів у конкурентному середовищі);

неадекватна інфраструктура (часто обмежений доступ до швидкого Інтернету та недостатня потужність обробки даних, що ускладнює швидке впровадження інноваційних технологій);

відсутність чіткої стратегії інноваційного розвитку та брак сформованих механізмів управління інноваціями;

низький рівень зацікавленості споживачів через відсутність маркетингових програм, неякісну рекламу, низький репутаційний статус на ринку.

Водночас, виявлені внутрішні гальмівні чинники впливу на траєкторії інноваційного розвитку досліджуваних малих підприємств телекомунікаційної сфери. Найвпливішими серед них є: недостатність ресурсного потенціалу та творчих креативних знань, низький рівень компетентностей працівників, а найменш впливовими є: відсутність спеціальної системи мотивації.

Для обґрунтування діапазону траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, необхідно враховувати рівень державної підтримки, розбудови інституційних елементів, ресурсне забезпечення, інноваційний фон, компетентності тощо.

До діапазону траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери доцільно включити:

штучний інтелект (AI) і машинне навчання (їм вигідно застосовувати AI технології для автоматизації процесів, покращення ефективності та розробки нових продуктів);

інтернет речей (IoT) (розробка продуктів, які можуть підключатися до Інтернету та обмінюватися даними, зокрема смарт-пристрої, платформи управління енергоефективністю, системи моніторингу тощо);

блокчейн (ця технологія може бути використана для створення безпечних і розподілених систем зберігання та передачі даних, а також для реалізації смарт-контрактів, для розробки нових продуктів у фінансовій, логістичній та інших галузях);

ефективне використання супутникової та космічної технології (супутниковий зв'язок та мережі GPS дозволяють людям швидко та точно зв'язуватися та передавати у будь-який куточок світу);

кібербезпека (захист від кібератак, захист конфіденційності стає все важливішим, розробка нових технологій та рішень для кібербезпеки, оскільки загрози постійно змінюються);

розширена реальність (AR) та віртуальна реальність (VR) (ці технології, набувають популярності, особливо в галузі геймінгу, туризму, маркетингу та навчання, розробка аплікацій та програм, які використовують AR та VR).

Означені траєкторії інноваційного розвитку створюють нові можливості для малих підприємств телекомунікаційної сфери та сприятимуть підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку. „Впровадження інноваційних технологій – це важливе завдання будь-якого підприємства, що визначається як перспективний напрям розвитку, який створює сприятливе середовище для ефективного використання ресурсного потенціалу та формування конкурентоспроможності [8].

Для успішного інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери необхідно формувати екосистему. Екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери характеризується своєю універсальністю та інтегрованістю і часто опирається на інноваційні мережі, які підтримуються державою, великим бізнесом, науковими закладами. Тобто, екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери – це синергія зусиль держави, бізнесу та наукового середовища з використанням організаційних, інформаційних, нормативних, методичних, наукових та економічних ресурсів щодо трансформації їх в унікальні інноваційні IT продукти. „Діджитал-трансформація підприємств сьогодні неможлива без таких же трансформацій на рівні держави, які повинні відбуватися паралельно, що сприятиме спрощенню ведення бізнесу, економії витрат та стрімкому зростанню ефективності процесів” [2]

Основні складові екосистеми інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери включають:

малі підприємства, які є основними акторами в екосистемі, оскільки саме вони розробляють та впроваджують інноваційні рішення, створюють нові продукти та платформи;

венчурні капіталісти: джерело фінансування для малих підприємств, оскільки вони готові вкладати кошти в інноваційні проекти з великим потенціалом розвитку, вони часто надають не тільки фінансову, але й освітньо-консультативну підтримку малим підприємствам;

академічна спільнота: університети, наукові інститути та лабораторії, які займаються дослідженнями в галузі ІТ, вони співпрацюють з малими підприємствами, надають їм доступ до своїх ресурсів, а також сприяють обміну знаннями та технологіями;

корпорації: великі технологічні компанії, які також можуть бути активними учасниками екосистеми, вони можуть надавати інноваційним стартапам доступ до своїх ресурсів та інфраструктури, а також сприяти їхньому розвитку шляхом спільних проектів та партнерств;

інкубатори та акселератори: організації, які надають підтримку малим підприємствам на початкових стадіях розвитку, наприклад, шляхом надання офісного простору, фінансових ресурсів, консультаційних послуг та менторства;

громадські організації та державні установи: регулюють та сприяють розвитку малих підприємств, надають фінансову та правову підтримку, створюють сприятливі умови для розвитку інноваційних проектів.

Успішна екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери забезпечує взаємодію між всіма означеними контактними аудиторіями, сприяє обміну знаннями, технологіями та ресурсами. Вона розширює можливості малих підприємств, сприяє їхньому росту та конкурентоспроможності, а також сприяє інноваційному розвитку ІТ галузі в цілому.

Водночас, необхідно удосконалювати організаційно-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, що являє собою систему цілеспрямованих організаційно-мотиваційних взаємодій між малими інноваційними підприємствами й іншими суб'єктами інноваційного процесу, здатних забезпечити довгострокове економічне зростання, заточених під потреби суспільства, шляхом реалізації функцій із застосуванням комплексу інструментів, методів, важелів, стратегій з метою досягнення стійкого інноваційного розвитку. У цьому контексті, варто вказати, що „діджиталізація створює важливі переваги для підприємств в частині реалізації обраної стратегії, зміцнення їх економічної безпеки, досягнення прозорості ведення бізнесу” [1], а „поширення новітніх технологій та систем управління позитивно впливає на якість послуг, систему сервісного обслуговування клієнтів, інформаційне забезпечення” [4]. Для удосконалення організаційно-інформаційного забезпечення інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери бажано вжити наступні заходи:

розробка стратегії інноваційного розвитку, важливо визначити потенційні напрями розвитку, мету й завдання підприємства, забезпечити внутрішню та зовнішню комунікацію з працівниками та партнерами для спільного розвитку інноваційних ідей;

формування креативного середовища для інновацій, важливо підтримувати внутрішню культуру співпраці, толерантності до помилок, креативності та відкритості до нових ідей, слід стимулювати прагнення працівників до саморозвитку та навчання;

формування інноваційної команди з відповідними повноваженнями у сфері інновацій, яка буде міжфункціональною та відповідальною за пошук, розробку та впровадження нововведень.

врахування викликів, загроз, інноваційних тенденцій, потрібно відстежувати та аналізувати зміни у сфері ІТ технологій, оцінювати нові ідеї та розробки в галузі, залучати зовнішніх експертів для оцінки можливих технологічних інновацій;

забезпечення постійного навчання та розвитку персоналу, через організацію тренінгів, семінарів та внутрішніх програм навчання для працівників, щоб вони здобували нові знання, навички та компетенції в інноваційній сфері;

створення ефективної системи збору та обробки інформації, забезпечення належної системи контролю, визначення критеріїв та індикаторів результативності для ефективного ухвалення інноваційних рішень;

партнерство та співробітництво, важливо встановити партнерські зв'язки з університетами, іншими підприємствами та дослідницькими центрами для обміну знаннями та ресурсами, а також можливостями спільного розвитку проєктів;

фінансове та ресурсне забезпечення для впровадження інноваційних проєктів, залучення зовнішніх джерел фінансування, таких як інвестиційні фонди або грантова підтримка;

державна підтримка, активно співпрацювати з державними органами та галузевими організаціями для отримання підтримки, вигод та участі в ініціативах у сфері інноваційного розвитку.

Таким чином, адекватне організаційно-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери потребує комплексного підходу, включаючи стратегічне планування, формування команди, навчання персоналу та партнерство з зовнішніми організаціями.

Висновки. В статті уточнено роль і важливість інновацій та інноваційного розвитку для малих підприємств телекомунікаційної сфери, визначено особливості та сучасні тренди інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, окреслено спектр інноваційних ІТ послуг, які вони надають, виявлено проблеми та внутрішні гальмівні чинники які виникають при інноваційному розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, найвпливішими серед них визнано: недостатність ресурсного потенціалу та низький рівень компетентностей працівників, обґрунтовано діапазон траєкторій інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери. Зокрема, зазначено, що екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери характеризується своєю універсальністю та інтегрованістю і часто опирається на інноваційні мережі, які підтримуються державою, великим бізнесом, науковими закладами. Тобто, екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери – це синергія зусиль держави, бізнесу та наукового середовища з використанням організаційних, інформаційних, нормативних, методичних, наукових та економічних ресурсів щодо трансформації їх в унікальні інноваційні ІТ продукти. Успішна екосистема інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери забезпечує взаємодію між всіма контактними аудиторіями, сприяє обміну знаннями, технологіями та ресурсами. Вона розширює можливості малих підприємств, сприяє їхньому росту та конкурентоспроможності, а також сприяє інноваційному розвитку ІТ галузі в цілому. Акцентовано, необхідність удосконалювати організаційно-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку малих підприємств телекомунікаційної сфери, що являє собою систему цілеспрямованих організаційно-мотиваційних взаємодій між малими інноваційними підприємствами й іншими суб'єктами інноваційного процесу, здатних забезпечити довгострокове економічне зростання, заточених під потреби суспільства, шляхом реалізації функцій із застосуванням комплексу інструментів, методів, важелів, стратегій з метою досягнення стійкого інноваційного розвитку.

Список використаних джерел

1. Варга В. П. Діджиталізація як один з чинників конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №8. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/156.pdf.
2. Гура В., Скопенко Ю. Аналіз сучасного стану інноваційного підприємництва в умовах діджиталізації економіки України. *Військово-спеціальні науки*. 2020. №2(44). С. 19-22.
3. Диба О.М. Інноваційний розвиток підприємств в умовах глобалізації. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. № 42. С. 111–118.

4. Макаренко С. М. Особливості інноваційного розвитку промислових підприємств в умовах діджиталізації. *Таврійський науковий вісник. «Серія: Економіка»*. 2020. Випуск 3. С. 86-94.
5. Машканцева С.О., Омельчук К.С. Глобалізація як фактор впливу на інноваційний розвиток транспортної галузі. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2019. № 3. С. 96–105.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Хасцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 3. С. 113–130.
8. Юрчук Н.П., Людвік І.І. Чинники інноваційного розвитку аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8908>.

REFERENCES

1. Varha V. P. (2020). Didzhytalizatsiia yak ody z chynnykiv konkurentospromozhnosti pidpryemstva [Digitalization as one of the factors of enterprise competitiveness]. *Efektivna ekonomika*, No8, Retrieved from: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/156.pdf. (in Ukrainian)
2. Hura V., Skopenko Yu. (2020). Analiz suchasnoho stanu innovatsiinoho pidpryemnytstva v umovakh didzhytalizatsii ekonomiky ukrainy [Analysis of the current state of innovative entrepreneurship in the digitalization of Ukraine's economy]. *Viiskovo-spetsialni nauky*, No2(44), pp. 19-22. (in Ukrainian)
3. Dyba O (2018). Innovatsijnyj rozvytok pidpryemstv v umovakh hlobalizatsii [Innovative development under globalization conditions]. *Strategy of economic development of Ukraine*, no. 42, pp. 111–118. (in Ukrainian)
4. Makarenko S. M. (2020). Osoblyvosti innovatsiinoho rozvytku promyslovykh pidpryemstv v umovakh didzhytalizatsii [Features of innovative development of industrial enterprises in the conditions of digitalization]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika*, vol. 3, pp. 86-94. (in Ukrainian)
5. Mashkantseva S., Omelchuk K. (2019). Hlobalizatsiia iak faktor vplyvu na innovatsijnyj rozvytok transportnoi haluzi [Globalization as a factor influencing the innovative development of the transport industry]. *The Bulletin of the Kharkiv national agricultural university of V. V. Dokuchaeva. Economic sciences series*, no. 3, pp. 96–105. (in Ukrainian)
6. Ofitsiynyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky (2022). [The official site of of the State Statistics Service] Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (in Ukrainian)
7. Khaietska O. (2020). Shliakhy pidvyschennia mizhnarodnoi investytsijnoi pryvablyvosti Ukrainy [Ways to increase the international investment attractiveness of Ukraine]. *Economy, finances, management: topical issues of science and practical activity*, no. 3, pp. 113–130. (in Ukrainian)
8. Yurchuk N., Liudvik I. (2021). Chynnyky innovatsijnoho rozvytku ahrarnykh pidpryemstv. *Efektivna ekonomika* [Factors of innovative development of agricultural enterprises]. *Efektivna ekonomika*, no. 5. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8908>. (in Ukrainian)

GUDZ OLENA, STRELNIKOVA SVITLANA, SEMENETS VADIM.
JUSTIFICATION OF TRAJECTORIES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SMALL ENTERPRISES IN THE TELECOMMUNICATIONS SPHERE. *The article clarifies the role and importance of innovations and innovative development for small enterprises in the telecommunications sphere, defines the features and modern trends of innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere, outlines the range of innovative IT services they provide, identifies problems and internal inhibiting factors that arise in the innovative*

development of small enterprises of the telecommunications sphere, the most influential among them are recognized as: insufficient resource potential and low level of competences of employees, the range of trajectories of innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere is substantiated. In particular, it is noted that the ecosystem of innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere is characterized by its universality and integration and often relies on innovative networks supported by the state, large business, and scientific institutions. That is, the ecosystem of innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere is a synergy of the efforts of the state, business and the scientific environment with the use of organizational, informational, regulatory, methodical, scientific and economic resources to transform them into unique innovative IT products. A successful ecosystem of innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere ensures interaction between all contact audiences, promotes the exchange of knowledge, technologies and resources. It expands the capabilities of small enterprises, promotes their growth and competitiveness, and also contributes to the innovative development of the IT industry as a whole. Emphasized is the need to improve organizational and information support for the innovative development of small enterprises in the telecommunications sphere, which is a system of purposeful organizational and motivational interactions between small innovative enterprises and other subjects of the innovation process, capable of ensuring long-term economic growth, sharpened to the needs of society, through the implementation of functions with the use of a complex of tools, methods, levers, strategies with the aim of achieving sustainable innovative development.

Key words: *innovations, innovative development, telecommunications sphere, small enterprises of the telecommunications sphere, modern technologies, trajectories of innovative development.*